

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

Małopolski Konkurs Historyczny

dla uczniów szkół podstawowych
województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2020/2021

**„Od PRL-u do III Rzeczypospolitej.
Polska i Polacy w latach 1944-1989”**

Etap rejonowy

Wypełnia Komisja Rejonowa

Miejsce na dane ucznia:

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w poszczególnych zadaniach
1.	1	
2.	3	
3.	3	
4.	3	
5.	1	
6.	2	
7.	1	
8.	3	
9.	4	
10.	4	
11.	3	
12.	4	
13.	4	
14.	3	
15.	4	
16.	4	
17.	5	
18.	5	
19.	4	
20.	1	
21.	4	
22.	1	
23.	1	
24.	1	
25.	3	
26.	3	
27.	1	
28.	4	
29.	5	
30.	4	
31.	1	
Suma punktów	Liczba punktów możliwych do uzyskania: 90	Liczba uzyskanych punktów:

Kod oceniającego:

Kod weryfikatora:

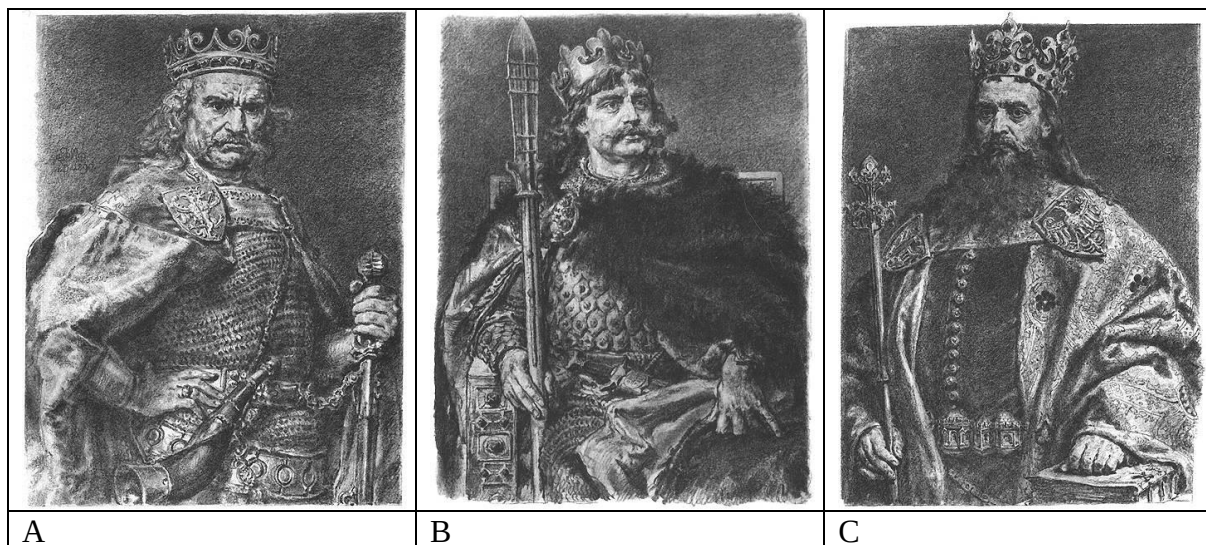
Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

1. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera **19 stron**. Ewentualny brak stron zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
3. Przed Tobą zestaw **31 zadań konkursowych**.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **90 punktów**.
5. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać.
6. Pamiętaj, że brudnopis nie podlega ocenie.
7. Na rozwiązanie zestawu masz **90 minut**. Komisja konkursowa przypomni Ci o upływającym czasie 10 minut przed końcem.
8. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
9. Odpowiedzi wpisuj tylko długopisem lub piórem z atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi zapisane ołówkiem nie podlegają ocenie.
10. Pamiętaj, żeby pisać czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane.
11. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów. Błędny zapis nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat powoduje nieprzyznanie punktów.
12. Jeśli się pomylisz, skreśl wyraźnie błędną odpowiedź. Napisz obok: „źle”. Następnie zaznacz właściwą i napisz przy niej: „dobrze”.
13. Nie używaj korektora ani długopisu zmazującego – zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
14. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.

Życzymy Ci powodzenia!
Organizatorzy Konkursu

Zadanie 1 (1 punkt)

Uporządkuj chronologicznie władców przedstawionych na ilustracjach – w kolejności ich panowania.



1. 2. 3.

Zadanie 2 (3 punkty)

Kto to powiedział? Dopasuj wypowiedź do osoby.

- A. „Państwo to ja!”
B. „I ty, Brutusie, przeciwko mnie?”
C. „Wielkie problemy współczesności nie rozstrzygną się mowami i uchwałami większości... ale **krwią i żelazem.**”

1. Otto von Bismarck –
2. Ludwik XIV –
3. Gajusz Juliusz Cezar –

Zadanie 3 (3 punkty)

Połącz opisy poniższych partii, reprezentujące trzy nurty w polskiej polityce w XIX wieku, z zamieszczonymi skrótami ich nazw:

- A. Partia, którą kierowali Róża Luksemburg i Julian Marchlewski, odrzucała idee walki o niepodległość Polski, zakładała współpracę rewolucjonistów z różnych krajów. Jej celem miało stać się nie tylko przygotowanie rewolucji proletariackiej, ale także powstanie ogólnoswiatowej republiki socjalistycznej.

.....

- B. Na czele tej partii stanęli między innymi Józef Piłsudski, Stanisław Wojciechowski, a jej najważniejszym celem była niepodległość Polski, która miała stać się republiką demokratyczną. Program partii zakładał przeprowadzenie reform w wolnej Polsce, w tym również wprowadzenie szerokich swobód obywatelskich i równości wszystkich obywateli.
-

- C. Partia walczyła głównie o poprawę warunków życia mieszkańców wsi, żądając obniżenia podatków, działań służących rozwojowi chłopskiej spółdzielczości, czy nadania chłopom praw wyborczych. Partia ta stała się najważniejszą siłą polityczną na wsi galicyjskiej, a jej najwybitniejszym przedstawicielem był Wincenty Witos.
-

1. PPS

2. SN

3. SDKPiL

4. PSL

Zadanie 4 (3 punkty)

Podaj daty roczne wydarzeń przedstawionych na obrazach.



A.



B.



C.

Zadanie 5 (1 punkt)

Zaznacz poprawną odpowiedź.

W skład trójporozumienia (tzw. ententy) wchodziły:

- a) Wielka Brytania, Francja i Rosja
- b) Niemcy, Austro-Węgry i Włochy
- c) ZSRS, Francja i Stany Zjednoczone Ameryki Południowej

Zadanie 6 (2 punkty)

Zaznacz czy zamieszczony pod mapą podpis zgodny jest z tym, co prezentuje mapa.



<http://wlczpolske.pl/index.php?etap=10&i=1242&nomenu=1>

A. Najazd Mongołów w 1241 roku na ziemie polskie

Prawda/Fałsz



<http://wlczpolske.pl/index.php?etap=10&i=1242&nomenu=1>

B. Pierwszy etap wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku

Prawda/Fałsz

Zadanie 7 (1 punkt)

Wskaż poprawną odpowiedź.



Fot. PAP/CAF

Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego został przygotowany i zatwierdzony w:

- A. Lublinie.
- B. Chełmie Lubelskim.
- C. Moskwie.
- D. Warszawie.

Zadanie 8 (3 punkty)

Dokończ poprawnie zdanie, wskazując wszystkie województwa:

„Pod administracją Komitetu Wyzwolenia Narodowego znalazły się przekazane przez władze sowieckie tereny województw:

1.,
2.,
3.

- A. lubelskiego
- B. białostockiego
- C. krakowskiego
- D. kieleckiego
- E. część warszawskiego

Zadanie 9 (4 punkty)

Uzupełnij poniższy tekst brakującymi informacjami.

„Po II wojnie światowej nowa, wschodnia granica Polski została ustalona na podstawie podpisanej w roku umowy polsko-radzieckiej. Korekta tej granicy nastąpiła w roku, kiedy Polska została zmuszona do przekazania ZSRS skrawka powiatu hrubieszowskiego. NRD zatwierdziła nienaruszalność polskich granic w Zgorzelcu w roku Układ graniczny z Czechosłowacją Polska podpisała dopiero w roku”

Zadanie 10 (4 punkty)

Dopisz wymienione organizacje do ich preferencji referendalnych:

30 czerwca 1946 roku zorganizowano referendum ludowe, w którym Polacy mieli odpowiedzieć na trzy pytania określające przyszły ustrój kraju.

Aby głosować:

1. 3 x TAK – nawoływał/a/o/y
2. „Nie” na pierwsze pytanie, „Tak” na drugie i trzecie – zachęcał/a/o/y
3. „Nie” na pierwsze i drugie pytanie, „Tak” na trzecie – agitował/a/o/y
4. „Nie” na wszystkie trzy pytania – nawoływał/a/o/y

A. NSZ

B. WiN

C. PSL

D. PPR

E. PZPR

Zadanie 11 (3 punkty)

Uzupełnij tekst brakującymi informacjami:

“19 stycznia 1945 roku komendant Armii Krajowej generał (podaj imię i nazwisko) wydał rozkaz rozwiązujący AK. W marcu 1945 roku większość przywódców Państwa Podziemnego, w tym Delegat Rządu na Kraj (podaj oba imiona Delegata i jego nazwisko) , została aresztowana przez NKWD i wywieziona do ZSRS, gdzie w czerwcu 1945 roku odbył się proces wszystkich (podaj liczbę)oskarżonych.”

Zadanie 12 (4 punkty)

Dopasuj podane poniżej pojęcia do postaci:

1. „Non possumus” –
2. Przodownik pracy –
3. Socrealizm –
4. Gospodarka nakazowo-rozdzielcza –

- A. Wojciech Fangor
- B. Stefan Wyszyński
- C. Hilary Minc
- D. Stanisław Sołdek
- E. Stanisław Mikołajczyk

Zadanie 13 (4 punkty)

Uzupełnij poniższy tekst, wpisując brakujące informacje:

„Powojenna odbudowa kraju miała według komunistów odbywać się zgodnie z zasadami gospodarki planowej. Pierwszy plan zwany Planem 3-letnim obejmował lata (podaj które), natomiast w ramach Planu 6-letniego, który władza realizowała w latach (podaj w których) rozpoczęto nie tylko intensywną industrializację kraju, ale również kolektywizację rolnictwa, czego efektem stały się powstające PGR-y (podaj pełną nazwę) oraz RSP (podaj pełną nazwę) -

Zadanie 14 (3 punkty)

Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe, a które fałszywe (podkreśl poprawną odpowiedź):

- A. Powołany w 1945 roku Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego stał się główną siłą w walce z oddziałami podziemia niepodległościowego. (Prawda/Fałsz)
- B. Komunistyczny aparat bezpieczeństwa osiągnął swój szczyt rozwoju w 1953 roku, kiedy to jego liczebność sięgnęła 35 tys. funkcjonariuszy, a jako element podejrzany traktowano ponad 5 mln osób. (Prawda/Fałsz)
- C. Skuteczność komunistycznej tajnej policji potwierdził czerwiec 1956 roku w Poznaniu, kiedy to aparat bezpieczeństwa przewidział rozwój wypadków i skutecznie im zapobiegł. (Prawda/Fałsz)

Zadanie 15 (4 punkty)

Przyporządkuj fragmenty tekstów do przedstawionych opisów:

A. „*Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie, w interesie klasy robotniczej, w interesie chłopstwa pracującego i inteligencji, w interesie walki o podwyższenie stopy życiowej ludności, w interesie dalszej demokratyzacji naszego życia, w interesie naszej Ojczyzny*”.

B. „Stosowanie represji z reguły związane było z łamaniem prawa przez organa władzy. [...] Ofiary obecnych represji nie mogą liczyć na żadną pomoc i obronę ze strony instytucji do tego powołanych, np. związków zawodowych, których rola jest żałosna. Pomocy odmawiają też agendy opieki społecznej. W tej sytuacji rolę tę musi wziąć na siebie społeczeństwo, w interesie którego wystąpili prześladowani. Społeczeństwo bowiem nie ma innych metod obrony przed bezprawiem jak solidarność i wzajemna pomoc. [...] Niezbędna jest pomoc prawna, finansowa i lekarska. Nie mniej istotna jest pełna informacja o prześladowaniach. Jesteśmy przekonani, że jedynie publiczne ujawnianie poczynań władzy może być skuteczną obroną. Dlatego m.in. prosimy wszystkich, którzy podlegali prześladowaniom lub wiedzą o nich, o przekazywanie członkom Komitetu wiadomości na ten temat.”

C. *„Komisja Rządowa i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy po rozważeniu 21 żądań strajkujących załóg Wybrzeża doszły do następujących ustaleń:*

W sprawie punktu pierwszego, który brzmi: Akceptacja niezależnych od Partii i pracodawców wolnych związków zawodowych, wynikająca z ratyfikowanej przez PRL Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowych ustalono:

1. Działalność Związków Zawodowych w PRL nie spełniła nadziei i oczekiwań pracowników.

Uznaje się za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej. Nie kwestionuje się prawa nikogo do pozostania w dotychczasowych związkach, a w przyszłości widzieć można możliwość nawiązania współpracy między związkami.”

D. „Długofalowym strategicznym celem poczynań rządu będzie przywrócenie Polsce instytucji gospodarczych od dawna znanych i sprawdzonych. Rozumiem przez to powrót do gospodarki rynkowej oraz roli państwa zbliżonej do rozwiniętych gospodarczo krajów. Polski nie stać już na ideologiczne eksperymenty. [...] Rząd, który utworzę, nie ponosi odpowiedzialności za hipotekę, którą dziedziczy. Ma jednak ona wpływ na okoliczności, w których przychodzi nam działać. Przeszłość określamy grubą linią. Odpowiadać będziemy jedynie za to, co uczyniliśmy, by wydobyć Polskę z obecnego stanu załamania.”

1. Apel Komitetu Obrony Robotników do Społeczeństwa i Władz PRL, Warszawa, 22 września 1976 roku.

2. Przemówienie radiowe premiera Józefa Cyrankiewicza po wydarzeniach poznańskich w czerwcu 1956 roku.

3. Protokół porozumienia zawartego przez Komisję Rządową i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku (31 sierpnia 1980 r.).

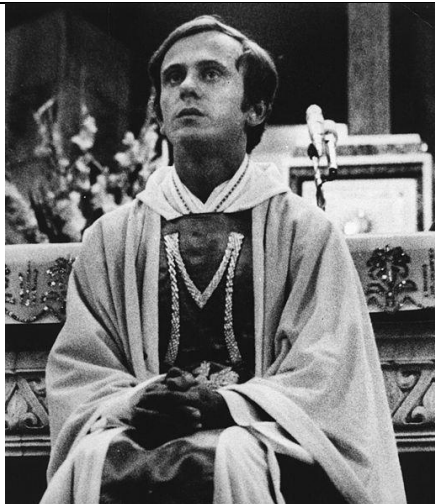
4. Wypowiedź gen. Wojciecha Jaruzelskiego wprowadzającego w dniu 13 grudnia 1981 roku stan wojenny.

5. Wystąpienie Tadeusza Mazowieckiego w Sejmie 24 sierpnia 1989 roku.

A. –, B –, C –, D –

Zadanie 16 (4 punkty)

Dopasuj zamieszczone poniżej opisy do osób przedstawionych na ilustracjach.

	
1.	2.
	
3.	4.

A. Polityk i działacz komunistyczny. Za jego rządów Polska korzystając z zachodnich kredytów rozpoczęła szereg inwestycji, które wskutek błędnego planowania doprowadziły kraj do kryzysu. Po strajkach w 1980 roku odwołany z funkcji I sekretarza PZPR.

B. Był jednym z założycieli powstałego we wrześniu 1976 r. Komitetu Obrony Robotników (KOR) i współinicjatorem przekształcenia go w Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”. Z tego okresu działalności pochodziło jego słynne hasło: „Nie palcie komitetów, ale zakładajcie własne”. W rządzie Tadeusza Mazowieckiego (1989-90) zajmował stanowisko ministra pracy i polityki socjalnej.

C. Polityk komunistyczny, przywódca PPR i PZPR. Jako zwolennik tzw. „polskiej drogi do komunizmu” usunięty z funkcji partyjnych w 1948 roku. W marcu 1968 zdławił protesty studentów, a w sierpniu 1968 roku wsparł interwencję w Czechosłowacji. W grudniu 1970 r. po masakrze na Wybrzeżu usunięty ze stanowiska I sekretarza PZPR.

D. Duchowny katolicki, kapelan warszawskiej „Solidarności”. Po wprowadzeniu stanu wojennego odprawiał msze za Ojczyznę w kościele pw. św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu. W 1984 roku porwany i zamordowany przez funkcjonariuszy SB. W 2010 roku ogłoszony błogosławionym.

Zadanie 17 (5 punktów)

Uzupełnij poniższą tabelę:

1	Leopold Tyrmand	
2	Adam Ważyk	
3	Zbigniew Cybulski	
4	Gustaw Herling-Grudziński	
5	Stanisław Bareja	

- A. „Poemat dla dorosłych”
- B. „Zły”
- C. „Inny świat”
- D. film na podstawie książki „Popiół i diament”
- E. „Miś”

Zadanie 18 (5 punktów)

Podaj pełne nazwy poniższych organizacji:

- A. WRON -
- B. ZOMO -
- C. ROPCiO -
- D. KPN -
- E. OPZZ -

Zadanie 19 (4 punkty)

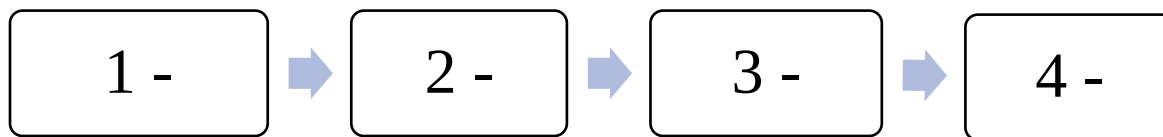
Do podanych pojęć dopisz brakujące informacje z poniższych opisów (po dwie poprawne informacje):

1. „Puławianie”:
2. „Natolińczycy”:

- A. opowiadali się za liberalizacją systemu.
- B. odwoływali się do młodzieży akademickiej, młodych robotników i inteligencji.
- C. głosili hasła nacjonalistyczne, populistyczne i ksenofobiczne.
- D. przeciwnicy liberalizacji systemu, interesowały ich głównie rozliczenia.

Zadanie 20 (1 punkt)

Zaznacz na linii czasu opisane poniżej wydarzenia roku 1970.



- A. Otwarcie ognia do robotników zmierzających do Stoczni Gdyńskiej im. Komuny Paryskiej.
- B. Podpisanie układu PRL – RFN potwierdzającego zachodnią granicę Polski.
- C. Wprowadzenie przez władze podwyżek cen mięsa i jego przetworów.
- D. Początek strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina.

Zadanie 21 (4 punkty)

Połącz w pary miejsca i inwestycje zrealizowane w czasach Edwarda Gierka.

- A. Huta „Katowice”
- B. Fabryka Samochodów Małolitrażowych
- C. Dworzec Centralny
- D. Kopalnia węgla i elektrownia

- 1. Tychy
- 2. Warszawa
- 3. Dąbrowa Górnicza
- 4. Bełchatów

A – B – C – D –

Zadanie 22 (1 punkt)

Podkreśl informację, która jest nieprawdziwa:

Cechami systemu gospodarczego PRL-u były:

- A. niska produktywność środków trwałych
- B. wysoka kapitałochłonność
- C. niewielka innowacyjność
- D. racjonalne i ekonomiczne reagowanie na zmieniającą się sytuację gospodarczą.

Zadanie 23 (1 punkt)

Zaznacz, w którym roku znalazły się na transparentach manifestantów poniższe hasła:

- „Chcemy prawdy Mickiewicza”
- „Żądamy dalszych przedstawień”
- „Chcemy wolności bez cenzury”, „Żądamy zniesienia cenzury”
- „Mickiewicz – Dejmek”

- A. 1956
- B. 1968
- C. 1970
- D. 1980

Zadanie 24 (1 punkt)

Zaznacz, która z wymienionych poniżej osób nie pełniła funkcji Prezydenta RP na emigracji:

- A. Władysław Raczkiewicz
- B. Tadeusz Bór – Komorowski
- C. August Zaleski
- D. Ryszard Kaczorowski

Zadanie 25 (3 punkty)

Dopasuj pojęcie do podanej definicji:

- A. „Zespół poglądów politycznych i społecznych na temat dominacji rasy białej nad czarną, utrwalający segregację rasową, obowiązujący w Republice Południowej Afryki w latach 1948-1994.”
- B. „Ideologia i ruch polityczny dążący do utworzenia żydowskiego państwa Izrael na terenie Palestyny i utrzymania jedności narodu żydowskiego żyjącego w rozproszeniu.”
- C. „Pozbawienie kogoś wolności na mocy decyzji urzędowej, bez udziału sądu. Osoby takie umieszczano w odosobnieniu do czasu odwołania decyzji.”

- 1. internowanie
- 2. apartheid
- 3. głośność
- 4. syjonizm
- 5. pierestrojka

A – B – C –

Zadanie 26 (3 punkty)

W okresie PRL-u rozwinął się przemysł motoryzacyjny. Podpisz zamieszczone na zdjęciach samochody.



Wikimedia Commons

A. Wołga B. Nysa C. Warszawa D. Fiat 125p E. Syrena F. Fiat 126p

Zadanie 27 (1 punkt)

Podkreśl, które z poniższych wydarzeń nie miało miejsca w 1981 roku.

1. śmierć kardynała Stefana Wyszyńskiego
2. rejestracja NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”
3. zamach na Jana Pawła II
4. rejestracja NSZZ „Solidarność”

Zadanie 28 (4 punkty)

Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe, a które fałszywe (podkreśl poprawną odpowiedź):

- A. Wprowadzenie stanu wojennego skutkowało między innymi godziną milicyjną, zakazem opuszczania swojej miejscowości, zawieszeniem wszystkich tytułów prasowych.
(Prawda/Fałsz)
- B. Najkrwawsze starcia w stanie wojennym miały miejsce podczas strajku w kopalni Wujek stłumionego siłą 16 grudnia 1981 roku, kiedy w trakcie pacyfikacji kopalni zginęło 9 górników.
(Prawda/Fałsz)
- C. Część przywódców „Solidarności” uniknęła internowania i powołała 22 kwietnia 1982 roku „Solidarność Walczącą” na czele z Bogdanem Borusewiczem. (Prawda/Fałsz)
- D. „Jednym ze sposobów przeciwstawiania się absurdom PRL były akcje happeningowe. Na ich organizacji opierała się działalność Pomarańczowej Alternatywy. Ruch ten został stworzony przez Waldemara Fydrycha, pseudonim Kapitan.” (Prawda/Fałsz)

Zadanie 29 (5 punktów)

Dopasuj zamieszczone poniżej opisy do osób wymienionych w tabeli:

1	Zbigniew Godlewski	
2	Anna Walentynowicz	
3	Ryszard Kukliński	
4	Grzegorz Przemyk	
5	Stanisław Pyjas	

- A. 19-letni maturzysta, syn opozycyjnej poetki Barbary Sadowskiej został zatrzymany 12 maja 1983 r. przez funkcjonariuszy MO, a następnie brutalnie pobity w komisariacie na warszawskim Starym Mieście. Dwa dni później zmarł w szpitalu.
- B. Robotnik, zastrzelony w czasie grudnia 1970 roku. Uważany za symbol ofiar grudnia 1970. O jego śmierci mówi „Ballada o Janku Wiśniewskim”.
- C. Pułkownik ze Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. W latach 70. XX wieku przekazywał Amerykanom plany strategiczne ZSRS i całego Układu Warszawskiego, w tym plany dotyczące przygotowania do wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.
- D. Działaczka Wolnych Związków Zawodowych, współzałożycielka NSZZ „Solidarność”. Jej zwolnienie z pracy stało się przyczyną protestu stoczniowców w sierpniu 1980 roku.
- E. Student polonistyki i filozofii UJ, współpracownik Komitetu Obrony Robotników. W reakcji na jego śmierć, o którą oskarżano Służbę Bezpieczeństwa, 15 maja 1977 roku jego przyjaciele powołali Studencki Komitet Solidarności – pierwszą niezależną organizację studencką w PRL.

Zadanie 30 (4 punkty)

Uzupełnij poniższy schemat brakującymi imionami i nazwiskami:

Kabaret Starszych Panów tworzyli:	• 1..... • 2.....
Kabaret Tey tworzyli:	• 3..... • 4.....

- A. Jeremi Przybora
- B. Zenon Laskowik
- C. Jerzy Wasowski
- D. Bohdan Smoleń

Zadanie 31 (1 punkt)



Mirosław Makowski, Koncert zespołu Siekiera na Festiwalu Muzyków Rockowych. Od lewej: Tomasz Adamski i Tomasz Budzyński.
Fotografia, licencja: CC BY-SA 3.0

Festiwal Muzyków Rockowych odbywał się cyklicznie od 1980 roku w:
(zaznacz poprawną odpowiedź)

- A. Zielonej Górze.
- B. Kołobrzegu.
- C. Sopocie.
- D. Jarocinie.

Brudnopis